

Poznávací zájezd do Osvětimi a Krakova

Kurzor provokativně bliká na prázdné, bílé stránce a čeká, až se mé prsty odhodlají na klávesnici vyťukat písmenka, ve kterých by byl obsažen můj, vlastně náš, zážitek z exkurze v Osvětimi. Musím uznat, že to není nejlehčí úkol. Za školní docházku už pod mou rukou vzniklo několik slohových prací, ale tentokrát se po mně žádá, abych do pár vět doslova nacpala něco, co lze stěží vyjádřit slovy. Jak stručně a věcně poinformovat ostatní a zároveň vystihnout to všechno, co jsem si z této jedinečné příležitosti odnesla? Ne, skutečně to není lehké, ale alespoň se o to pokusím.

Na místo, tj. do koncentračního tábora Osvětim I, jsme dorazili okolo deváté hodiny a rozdělili si nás dva polští průvodci, velice dobře mluvící česky, za což jim patří můj obdiv. Každý z nás obdržel sluchátka, ze kterých jsme krásně slyšeli výklad průvodce, i když byl od nás vzdálen na několik metrů, například když průvodce byl už venku a my teprve scházeli z druhého patra táborového baráku.

O tom, kde se nacházíme, nás jen utvrdil nápis Arbeit macht frei (Práce osvobozuje) na bráně, jíž jsme procházeli a za níž už se nacházelo více než dvacet patrových táborových baráků. Do některých z nich nás průvodce zavedl. Pokud nepočítáme dobové fotografie na stěnách, zachycující „obyvatele“ tohoto místa v situaci pro nás nepochopitelné, místnosti nijak zařízené nebyly.

Z dalších exponátů, kterým byla věnována vždy převážná část místnosti, můžu jmenovat popel, oblečení, boty, brýle, protézy, štětky na holení... i kufry popsané jmény obětí, jelikož lidé žili v domnění, že jedou do nového domova, a proto si s sebou brali to nejcennější, co měli, aby jim to posléze bylo na místě zabaveno.

Na chodbách jsme míjeli portréty. S lítostí jsem vždy pohlédla na datum, kdy dotyčný přišel na toto šílené místo a kdy zemřel. Ve většině případů ta doba nepřesahovala dva měsíce a nikde nebylo zmíněno datum, že by se odsud dostal na svobodu.

Už při posлуouchání výkladu průvodce, kdy nám líčil, jak byli lidé ihned při příchodu rozdělováni na dvě skupiny – práce schopní a na smrt jdoucí – a to jen na základě toho, jak se kdo příslušnému esesákovi líbil, nám nebylo do smíchu. Naše oči a uši nechtěly uvěřit, co se zde dělo. Případ, kdy se kněz obětoval pro jednoho vězně, jehož nakonec zachránil, ale sám přitom zemřel, byl jen nepatrným zlomkem.

Sklepní vězení, kde jsme po nahlédnutí kukátkem spatřili tmavý prostor metr krát metr, i samotná plynová komora a podrobný popis, jak zde probíhalo usmrcování lidí, nám zajisté zůstanou hodně dlouho vryty v paměti.

Tři kilometry od tábora Osvětim I se nachází mnohem větší koncentrační tábor Osvětim II Birkenau. Zde jsme se ocitli na travnatém prostranství, obklopovalo nás asi šest zachovalých dřevěných baráků, z původních tří set zde zůstaly třet pouze komíny, protože Němci je před příchodem Rudé armády zapálili. Obrázek v encyklopedii, kde leží na

dřevěných pryčnách podvyživení lidé, se zde pro mě stal obrázkem živým. Znovu jsme vyslechli, v jakých strašných podmínkách, mezi krysy a výkaly, zde byli lidé nuceni žít a umírat. Zažívali tak veliké utrpení, že si ho ani my, kteří jsme se zúčastnili exkurze, nedokážeme představit, i když jsme viděli a vyslechli neuvěřitelné věci. Já sama jsem po tomto zážitku šťastna, že nežiji mezi ostatními dráty.

Na odpoledne byla naplánována návštěva města Krakov a s ní spojená prohlídka Wawelského návrší, které je považováno za nejkrásnější historický komplex v Polsku. Na místo nás dovedla řeka Visla, podél které jsme se vydali na královský zámek Wawel. To nejdůležitější o jeho historii i o městě Krakově nám pověděla paní profesorka Marie Váňová. Zde jsme navštívili také Wawelskou katedrálu, nejvýznamnější polský kostel, v němž byli korunováni a jsou pohřbeni polští králové a významní hrdinové. Poté jsme se okolo jezdecké sochy vůdce polského povstání z roku 1794 Tadeáše Kosciuszka vydali na největší náměstí v Evropě, tzv. Rynek glówny. Někteří vystoupili na věž Mariánského kostela a prohlédli si Krakov z ptáčí perspektivy, jiní navštívili renesanční tržnici Sukiennici či radniční věž, další se vydali nejprve najít teplé občerstvení. Snad nikdo nevynechal čtené stánky se suvenýry. Před šestou hodinou večerní jsme zamířili okolo překrásné budovy Jagellonské univerzity a rozsáhlým zeleným prstencem parků Planty, obklopujícím historické jádro města, k autobusu. Věřím, že se všem výlet líbil, a děkujeme našemu gymnáziu, že nám umožnilo navštívit republiku, kam se zájezdy běžně nepořádají.

*Aneta Nováková a Kateřina Martinů,
studentky 6.0*

